

NVAO • VLAANDEREN

KWALITEITSZORGSTELSEL VLAANDEREN 2025-2031

OPERATIONEEL KADER
INRICHTING ONDERZOEKSMASTER

24 SEPTEMBER 2025

NVAO • VLAANDEREN

KWALITEITSZORGSTELSEL VLAANDEREN 2025-2031

OPERATIONEEL KADER
INRICHTING ONDERZOEKSMASTER

24 SEPTEMBER 2025

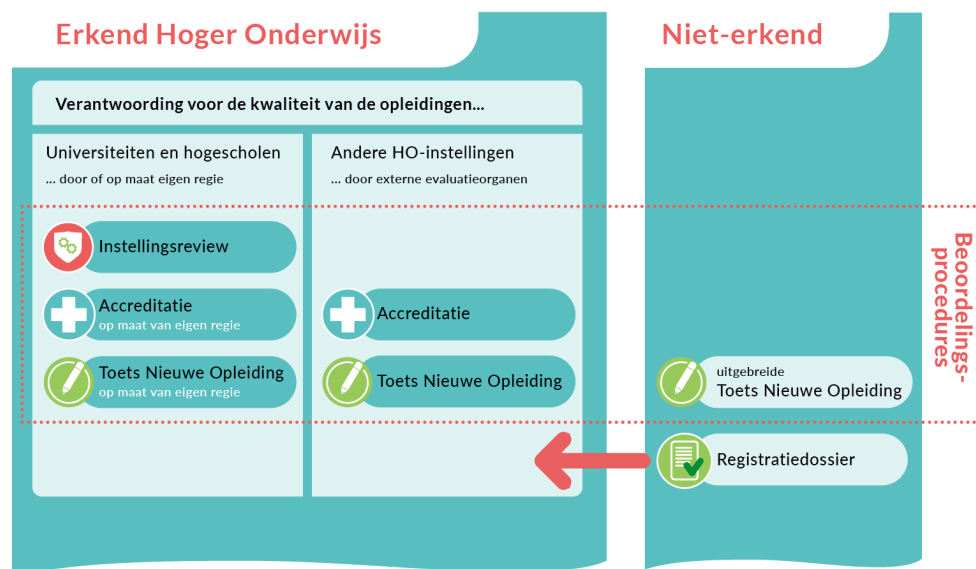
Dit operationeel kader is van toepassing op de Vlaamse universiteiten en hogescholen.

Inhoud

Overzicht kwaliteitszorgstelsel 2025-2031	7
1 Inleiding	9
2 Beoordelingsprincipe	10
2.1 Motiveringscriteria inrichten onderzoeksmaster	10
2.1.1 Doorstroom naar een onderzoeksloopbaan	10
2.1.2 Onderzoekszwaartepunten	10
2.1.3 Beoogd eindniveau	10
2.1.4 Capaciteitscriterium	10
2.2 Beoordelingsschaal en beslisregel	11
3 Beoordelingsprocedure	12
3.1 Informatiedossier	12
3.2 Aanvraag	12
3.3 Ontvankelijkheid	12
3.4 Betaling procedure	12
3.5 Samenstelling van de commissie	12
3.6 Beoordeling en adviesrapport	13
4 Verplichte documentatie	14
4.1 Administratieve gegevens van de opleiding (Nederlands)	14
4.2 Verplichte bijlagen bij het informatiedossier (Engels)	14

Overzicht kwaliteitszorgstelsel 2025-2031

Het Kwaliteitszorgstelsel – Vlaanderen 2025-2031 focust op de kwaliteit van individuele opleidingen en de verantwoording ervoor. Dit gebeurt cyclisch ofwel via de instellingsreview die de universiteiten en hogescholen de gelegenheid biedt om zelf borg te staan voor de kwaliteit van hun opleidingen, ofwel via de accreditatie waarbij de gerealiseerde kwaliteit van een opleiding wordt vastgesteld. Bij elke beoordeling van onderwijskwaliteit worden externe, onafhankelijke deskundigen ('peers') betrokken, hetzij door de instelling zelf, hetzij via een commissie die ingesteld wordt door de NVAO of door een evaluatieorgaan.

Erkend hoger onderwijs

Universiteiten en hogescholen

Universiteiten en hogescholen staan zelf in voor de borging van de kwaliteit van hun opleidingen. Zij leggen hiervoor maatschappelijk verantwoording af door informatie over de kwaliteit van elke geaccrediteerde opleiding op hun website te publiceren. De **instellingsreview** beoordeelt de wijze waarop een universiteit of hogeschool onderwijsbeleid voert. Als onderdeel van dat onderwijsbeleid voert elke instelling een regie om zelf de kwaliteit van de opleidingen te borgen. Deze verantwoordelijkheid over de borging van de opleidingskwaliteit is van toepassing op geaccrediteerde opleidingen. Elke nieuw op te starten opleiding ondergaat daarom eerst een **toets nieuwe opleiding**, een beoordeling door een externe commissie van de potentiële kwaliteit van de opleiding. Na de erkenning als nieuwe opleiding volgt ook een eerste **opleidingsaccreditatie**: de formele vaststelling door de NVAO dat de opleiding voldoet aan vooraf bepaalde minimale kwaliteits- en niveauvereisten. Na de eerste opleidingsaccreditatie (met positieve uitkomst) worden de universiteiten en hogescholen zelf verantwoordelijk voor de borging van de kwaliteit van de opleiding. Indien op basis van een instellingsreview blijkt dat een universiteit of hogeschool niet zelf de kwaliteit van haar geaccrediteerde opleidingen kan borgen, neemt de NVAO deze borging over. De borging gebeurt dan per opleiding door de NVAO.

De toets nieuwe opleiding en de opleidingsaccreditatie worden zodanig vormgegeven dat ze maximaal aansluiten bij de regie die de instelling voert op de kwaliteitsborging van haar andere opleidingen. We spreken dan van procedures op maat van de eigen regie.

Andere instellingen

Alle andere erkende instellingen voor hoger onderwijs leggen verantwoording af voor de kwaliteit van de opleidingen door tussenkomst van een extern evaluatieorgaan. Een extern evaluatieorgaan is een kwaliteitszorgorganisatie die ofwel geregistreerd is in het *European Quality Assurance Register for higher education* (EQAR, www.eqar.eu) ofwel door de NVAO erkend is op basis van een samenwerkingsakkoord dat verzekert dat de externe beoordeling tot stand komt in overeenstemming met de *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area* (ESG, 2015). Dit laatste geldt voor externe evaluatieorganen die ook kwaliteitszorgactiviteiten uitvoeren buiten de Europese Hogeronderwijsruimte.

Elke nieuw op te starten opleiding ondergaat een door de NVAO gecoördineerde **toets nieuwe opleiding** en vervolgens vinden periodiek **opleidingsaccreditaties** plaats.

Niet-erkend hoger onderwijs

Niet-erkende onderwijsverstrekkers kunnen door de Vlaamse Regering geregistreerd worden als aanbieder van erkend hoger onderwijs. Dit gebeurt op basis van een **registratiedossier**, aangevuld met een positief besluit van de NVAO over de (potentiële) kwaliteit van hun onderwijs na uitvoering van een door de NVAO gecoördineerde **uitgebreide toets nieuwe opleiding** voor minstens één van hun opleidingen.

1 Inleiding

Universiteiten en hogescholen kunnen een aanvraag indienen bij de Vlaamse Regering voor het inrichten van een onderzoeksmaster van 120 studiepunten. Het gaat om een uitbreiding van de studieomvang van een bestaande masteropleiding van 60 studiepunten in hetzelfde studiegebied. Een onderzoeksmaster die mag worden ingericht, wordt aangeboden ofwel naast de oorspronkelijke masteropleiding van 60 studiepunten ofwel naast een masteropleiding met uitgebreide studieomvang van 90 of 120 studiepunten.

De Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR) coördineert de aanvraag en bezorgt deze aan de Vlaamse regering. De Vlaamse regering legt de aanvraag voor advies voor aan de NVAO.

Het voorliggende operationeel kader bevat drie onderdelen: het beoordelingsprincipe met de motiveringscriteria en beoordelingsschaal en beslisregels, de door NVAO gecoördineerde beoordelingsprocedure en de verplichte documentatie.

De NVAO adviseert de Vlaamse Regering of de ingediende aanvraag beantwoordt aan de motiveringscriteria zoals opgenomen in dit operationeel kader.

2 Beoordelingsprincipe

De beoordeling van de aanvraag voor het inrichten van een onderzoeksmaster wordt vormgegeven op basis van onderstaande criteria:

2.1 Motiveringscriteria inrichten onderzoeksmaster

2.1.1 Doorstroom naar een onderzoeksloopbaan

De verwachte doorstroom naar een onderzoeksloopbaan aan een instelling voor hoger onderwijs en onderzoeksinstellingen, binnen de bedrijfswereld, in maatschappelijke organisaties en bij de overheid.

2.1.2 Onderzoekszwaartepunten

De inhoudelijke invulling van de opleiding sluit aan bij de onderzoekszwaartepunten van de instelling voor hoger onderwijs.

2.1.3 Beoogd eindniveau

Het beoogde eindniveau van de opleiding sluit aan bij het eindniveau dat internationaal gangbaar is voor een onderzoeksmaster.

2.1.4 Capaciteitscriterium

De instelling heeft relevante capaciteit om de onderzoeksmaster op een kwaliteitsvolle wijze aan te bieden, of een uitgewerkt voorstel om op korte termijn die capaciteit te ontwikkelen.

In de aanvraag wordt aangetoond hoe aan dit criterium wordt voldaan. De benodigde capaciteit kan ook opgebouwd worden door samenwerking met andere instellingen al dan niet via een gezamenlijke opleiding.

Zelfs als in het kader van rationalisatie wordt gedacht op langere termijn, zoals bijvoorbeeld het clusteren van masteropleidingen in samenwerkingsverbanden, dan nog dient in de aanvraag te worden aangetoond hoe op korte termijn de relevante capaciteit wordt gerealiseerd om een uitbreiding te doen slagen.

De instelling laat zien wat de doelstellingen zijn voor de onderzoeksmaster. De instelling beschrijft op welke manier ze denkt die doelstellingen te realiseren en op welke manier ze de realisatie van die doelstellingen zal opvolgen. Ze geeft eveneens aan op welke manier trajecten voor het behalen van een doctoraat hierbij worden betrokken.

2.2 Beoordelingsschaal en beslisregel

Beoordelingsschaal

De beoordeling van de aanvraag voor het inrichten van een onderzoeksmaster leidt tot één van de volgende besluiten:

- positief advies;
- negatief advies.

Beslisregel voor het advies

Positief advies

De aanvraag voldoet aantoonbaar aan de criteria. Een positief advies kan aanbevelingen bevatten.

Negatief advies

De aanvraag voldoet niet aan minstens één van de criteria. Dit is expliciet aantoonbaar.

3 Beoordelingsprocedure

3.1 Informatiedossier

Het Informatiedossier stelt de commissie in staat advies te formuleren over de motivatie voor het inrichten van een onderzoeksmaster. In het informatiedossier wordt duidelijk het standpunt van de studenten ten aanzien van het inrichten van een onderzoeksmaster opgenomen.

Het Informatiedossier is een op zichzelf staand document. Het telt maximaal 25 pagina's, exclusief de verplichte bijlagen onder 4.2. Omwille van het internationale karakter van de beoordeling wordt het informatiedossier in het Engels opgesteld.

3.2 Aanvraag

De VLUHR treedt op als coördinator van de aanvraag en is verantwoordelijk voor het indienen ervan bij de Vlaamse Regering, uiterlijk op 30 april.

Instellingen die een gezamenlijk georganiseerde onderzoeksmaster willen aanbieden, dienen een gezamenlijke aanvraag in. Bij het opstellen van het aanvraagdossier wordt aan de studenten om een onderbouwd standpunt gevraagd om zo tot een breed gedragen aanvraag te komen.

De beoordelingsprocedure start vanaf het moment dat de NVAO een adviesaanvraag ontvangt van de Vlaamse Regering. De adviesaanvraag gebeurt uitsluitend elektronisch via aanvraag@nvaio.net.

Als vormvereiste geldt dat de aanvraag bestaat uit een door het (de) instellingsbestu(u)r(en) ondertekende aanvraagbrief, het Informatiedossier, zoals omschreven onder 3.1 en de verplichte documentatie zoals beschreven onder 4. Indien een commissielid daarom verzoekt, wordt onder coördinatie van de VLUHR een papieren versie naar dit commissielid verstuurd.

Omwille van het feit dat de bestuurs taal het Nederlands is worden de aanvraagbrief en een deel van de verplichte documentatie (zoals aangegeven onder 4) opgesteld in het Nederlands.

3.3 Ontvankelijkheid

De NVAO controleert de ontvankelijkheid van de aanvraag om na te gaan of aan de vormvereiste voldaan is. Indien de aanvraag onontvankelijk is, wordt de instelling daarvan op de hoogte gebracht binnen een termijn van 15 kalenderdagen. De instelling dient vervolgens in overleg met de procescoördinator de aanvraag te vervolledigen binnen een termijn van 30 kalenderdagen.

3.4 Betaling procedure

Nadat de aanvraag ontvankelijk is, ontvangt de instelling de vraag om de kostprijs van het advies in één keer te betalen. Het tarief voor deze procedure wordt vastgelegd door de Vlaamse minister van Onderwijs. De kosten verbonden aan de werking van de commissie (vergoedingen) worden hiermee door de NVAO betaald.

3.5 Samenstelling van de commissie

De NVAO stelt een commissie aan die de beoordeling van de aanvraag uitvoert.

De commissie bestaat uit ten minste vier leden, onder wie ten minste drie internationaal gezaghebbende domein- en werkvelddeskundigen en een student.

De commissie wordt bijgestaan door een procescoördinator van de NVAO, die tevens optreedt als secretaris van de commissie. De procescoördinator maakt geen deel uit van de commissie.

Onafhankelijkheid

Om een objectieve en eerlijke beoordeling mogelijk te maken, moet de commissie onafhankelijk van de opleiding kunnen werken. Dit betekent dat de leden in de vijf jaren voorafgaand aan de aanstelling van de commissie geen relaties of banden hebben met de instelling die de opleiding aanbiedt. Alle commissieleden en de procescoördinator ondertekenen een deontologische code. Deze deontologische code wordt gepubliceerd op de website van de NVAO.

Indien er tijdens het beoordelingsproces zaken plaatsvinden die de onafhankelijkheid van de beoordeling kunnen beïnvloeden, kunnen belanghebbenden dit melden bij de NVAO.

3.6 Beoordeling en adviesrapport

De beoordeling van de aanvragen vindt plaats aan de hand van deskresearch. Slechts in uitzonderlijke gevallen kan een commissie een toelichtend gesprek organiseren.

De commissies van de NVAO stellen per aanvraag een adviesrapport op. In dit rapport geven deze commissies gemotiveerd een advies of de aanvraag voldoet, of niet voldoet, aan de in dit kader gestelde criteria. De NVAO adviseert op basis van dit rapport de Vlaamse Regering over de aanvraag, uiterlijk 5 maanden na de ontvangst van de adviesaanvraag door de Vlaamse Regering.

4 Verplichte documentatie

4.1 Administratieve gegevens van de opleiding (Nederlands)

De administratieve gegevens worden opgenomen in de aanvraag, voor zover zij afwijken van de gegevens die zijn opgenomen in het Hogeronderwijsregister.

Administratieve gegevens van de opleiding:

1. de naam van de opleiding;
2. de graad en de kwalificatie van de graad en, in voorkomend geval, de specificatie van de graad;
3. de eventuele afstudeerrichtingen;
4. de vestiging(en) waar de opleiding wordt aangeboden;
5. de onderwijstaal;
6. de studieomvang uitgedrukt in studiepunten;
7. de opleidingsspecifieke leerresultaten;
8. het studiegebied, een deel van een studiegebied of studiegebieden waarbinnen de opleiding wordt gerangschikt;
9. de overeenkomstige opleiding(en) in het Vlaams hoger onderwijs of, indien die niet bestaan, de overeenkomstige opleidingsnaam in de buurlanden;
10. in voorkomend geval de titel die houders van de graad van deze opleiding kunnen voeren;
11. de vereiste vooropleidingen en toelatingsvoorwaarden.

4.2 Verplichte bijlagen bij het informatiedossier (Engels)

De volgende verifieerbare feiten worden opgenomen als bijlagen bij het informatiedossier:

1. de opleidingsspecifieke leerresultaten;
2. het volledige curriculum;
3. het opzet en resultaat van de afstemmingsprocedure met de studenten;
4. bij een gezamenlijke aanvraag, het opzet en resultaat van de afstemmingsprocedure met alle aanbieders.

Colofon

KWALITEITSZORGSTELSEL VLAANDEREN 2025-2031

Operationeel kader inrichting onderzoeksmaster

24 september 2025

Samenstelling: NVAO • VLAANDEREN

NVAO - Accreditatieorganisatie van Nederland, Vlaanderen en Luxemburg
Afdeling Vlaanderen en Luxemburg

Parkstraat 83
NL - 2514 JG Den Haag
info@nvao.org • www.nvao.org